

ما کم از سیستان و بلوچستان میدانیم. از بلوچستان کمتر.

«دوستان در قبال اینکه عکس و فیلمی از زنان بلوچ موجود نیست و به اصطلاح تصویری ندارند، گفتند از خودتون شروع کنید، شاید این مقایسه براتون زیادی بیاد، ولی پخش شدن عکس و فیلم دخترای بلوچ مثل این میمونه که نودت پخش شده باشه! و کمترین واکنشی که بهش میدن اینه که دیگه نمیتونی ازدواج کنی و یا ازدواج خوبی داشته باشی و بیشتر خانواده ها دختراشون رو فقط به فامیل یا مردای بلوچ میدن. پس اینطوری نیست که بگید خب با به غیربلوچ که برایش مهم نباشه ازدواج کنید. در خصوص اینکه اصلا چرا شوهر کردن اینقدر مهمه، ما دخترا از بچگی برای همسر شدن تربیت میشیم. ما هویت نداریم تا اینکه ازدواج کنیم و به عنوان همسر یا مادر هویت پیدا کنیم از کودکی جوری تربیت میشیم که وقتی به بلوغ جنسی رسیدیم، آماده ازدواج باشیم. عروسک ها رو در هشت نه سالگی از ما میگیرن. کارتون دیدن تو سن ده یازده سالگی مسخره و خنده داره. اگه کار بدی بکنیم با جملات تو شوهر گیرت نمیداد یا کسی نمیداد خواستگاریت، تهدید میشیم. جملات تشویقیمون خوب آشپزی یادگیر، خونه رو خوب تمیز کن، تا جلوی خانواده شوهرت سرافکنده نشی هست. اکثرا تو دوازده سالگی نامزد، تو چهارده سالگی ازدواج و تو پونزده سالگی اولین بچه رو میاریم. بالاترین آمار کودک مادری در ایران مال بلوچستانه. ما گوشی نداریم. مگه بعد ازدواج همسر اجازه بده و بیرون خونه نمیتونیم بریم، مگه اینکه مقصد مدرسه باشه. بیشتریا تا راهنمایی بزور درس میخوان و تازه اون رو اگه شوهر اجازه بده میتونن بخونن. چند همسری که کاملاً عادیه همیشه باید حواست باشه که زن دوم و سوم نیاد. قانون سه طلاقه اینجا هست. بدین صورت که اگه شوهرت سه بار کلمه طلاق رو به زبون بیاره، عقدتون باطل میشه. برای همین حتی داخل خونه هم جرات عصبانی کردن همسر رو نداریم، مبادا تو خشمش طلاقمون بده. و اینجوریه که صدای ما از تولد تا مرگ خفه میشه و هر لحظه زندگیتو با ترس میگذرونی. حالا شما به این دختر که کودکی نکرده و هر روز سال طوری تربیت شده که همسر خوبی باشه بگو اگه عکست پخش بشه، نمیتونی ازدواج کنی به نظرتون انجامش میده؟ سرزنش های خانواده و فامیل رو که تو ابروی مارو بردی از اونجایی که همه همدیگرو در اینجا میشناسن رو تحمل میکنه؟ بله عکس هایی موجود هست ولی اون ها زنان بلوچ پاکستان و عربستان هستن نه ایران. در اینجا حتی اگه همسرت اجازه بده، فامیل اجازه نمیده و رسوایی به حساب میاد. ما حتی عکس دست هامونو با ترس و لرز میزاریم که مبادا کسی از روی آستین بفهمه این دست منه. بماند، تازه همین عکس در کامنتاش پر فحاشی میشه، چه برسه عکس صورت. در اکثر جاها اجازه نمیدن شال مخصوص لباسمون رو سرتون کنیم و باید با چادر مشکی بریم بیرون. این فرهنگ حاصل سال ها محروم بودن بلوچستانه و با قانون درست و رسیدگی به بلوچستان و کمرنگ کردن مذهب پیشرفت عظیمی حاصل میشه. زن بلوچ در بلوچستان پاکستان تا حد زیادی در باره وطن تاریخ و فرهنگش میدونه و تحصیلکرده زیاد داره، چیزی که در بلوچستان ایران وجود نداره. بعلت عدم توسعه اقتصادی اکثرا بخش عمده بلوچ های فقیر روستا نشین و کپر نشین شهری میشدند و طبقه متوسط شهری بلوچ شاید در تعاملات گسترده اجتماعی زندگی شهری با پدیده هایی چون پارک، سینما، تئاتر، مراکز بزرگ خرید و... رویکرد ملایم تری به حقوق زنان میداشت. جامعه ایران پر از سنته، هم سنت های درست، هم سنت های نادرست. با دسته دوم باید جنگید. اگه از این حکومت بگذریم جنگ طولانی با تحجر در پیش داریم. البته قانون هم باید پشتیبان حقوق انسانی باشه. تازه بعداز آمدن یک حکومت متکی به مردم، کار بسیار عظیمی در این مناطق میباید انجام شه».

نوشته رو کمی تصحیح کردم و دست بردم تا واضح تر باشه. حالا ویدیو زیررونگاه کنید که چندی پیش در فضای مجازی پخش شد.

در حالیکه بعضی از مردان آن مناطق هنوز تحت حمایت یک روحانی در نماز جمعه به رژیم فعلی معترضند، برخی هم بدون هماهنگی و مستقل با این مراسم به اعتراضات خیابانی میابند. وبه لطف این اعتراضات بالاخره از زن بلوچ صحبت شد. در این بین میتوان فهمید دختران این ویدیو چقدر شجاع هستند. لباسهای رنگیشون که سالهاست زیر چادر مشکی محبوس شدن، چقدر زیباست. اینجاست که شعار زن زندگی آزادی معنا می شه، اینجاست که این انقلاب از خانه های تک تک ایرانیان شروع شده.

#مهسا امینی #زاهدان #انقلاب ۱۴۰۱ #خدانور_لجعی #فائزه_براهویی
#سیستان_و_بلوچستان #زن_زندگی_آزادی

نوشته پونه پناهی برداشته از [فیس بوک مرتضی ملک](#)